Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av bilagan om försörjningsberedskap mellan regeringarna i Finland, Norge och Sverige till avtalet mellan regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige om samarbete på försvarsmaterielområdet samt med förslag till lag om ändring av 1 och 3 § i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige avseende stöd till industrisamarbete på försvarsmaterielområdet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att riksdagen godkänner den i april 2019 undertecknade bilagan om försörjningsberedskap mellan regeringarna i Finland, Norge och Sverige till avtalet mellan regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige om samarbete på försvarsmaterielområdet samt en lag om sättande i kraft av de bestämmelser i bilagan som hör till området för lagstiftningen. Vidare föreslås det att lagen om ändring av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige avseende stöd till industrisamarbete på försvarsmaterielområdet ändras.

Danmarks, Finlands, Norges och Sveriges försvarsministrar tillsatte i november 2011 en arbetsgrupp för att revidera avtalet från 2001 avseende stöd till industrisamarbete inom försvarsmaterielområdet. Försvarsministrarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige undertecknade det omarbetade nordiska avtalet i Sverige den 10 mars 2015. Där konstateras att staterna enligt egen prövning kan förbinda sig till bilagor som gäller de olika substansområdena i huvudavtalet och då träder varje bilaga i kraft endast mellan de stater som har godkänt den.

Bilagan om försörjningsberedskap är till sin karaktär ett statsfördrag där det avtalas om arrangemangen för, utvecklandet av och praktiska åtgärder försörjningsberedskapen, bland annat på vilket sätt och under vilka förutsättningar parterna kan begära och få försörjningsberedskapsstöd av varandra. Produkttäckningen är rätt generell och utsträcker sig till varor och tjänster som behövs för försvarsändamål. Bilagan främjar försörjningsberedskapen inom försvarsbranschen mellan Finland, Norge och Sverige och lämpar sig väl för att främja det nordiska försvarssamarbetet. Meningen är att samarbetsmöjligheterna inom försvarsmaterielområdet ska utnyttjas så effektivt som möjligt och onödiga överlappningar undvikas. Avtalsarrangemanget ger ramar för samarbetet. Genom det huvudavtal som undertecknades 2015 lämnades i det gamla avtalet från 2001 vissa bestämmelser i kraft som upphävs genom detta bilageavtal. Eftersom Danmark inte är part i bilageavtalet ingår det i propositionen ett förslag till ändringslag genom vilken de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i huvudavtalet ändras så att de förblir i kraft endast i förhållande till Danmark.

Bilagan träder i kraft den trettionde dagen efter den dag då depositariestaten Norge har tagit emot det sista ratifikations-, godkännande- eller godtagandeinstrumentet. Lagen om sättande i kraft av bilagan avses träda i kraft samtidigt som bilagan träder i kraft för Finlands del, vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet. Lagen om ändring av 1 och 3 § i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige avseende stöd till industrisamarbete på försvarsmaterielområdet avses också träda i kraft samtidigt som bilagan träder i kraft.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL 1
ALLMÄN MOTIVERING 3
1 INLEDNING 3
2 NULÄGE 3
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN 5
3.1 Målsättning 5
3.2 De viktigaste förslagen 6
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER 7
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN 7
DETALJMOTIVERING 9
1 AVTALETS INNEHÅLL OCH FÖRHÅLLANDE TILL LAGSTIFTNINGEN I FINLAND 9
2 LAGFÖRSLAG 13
3 IKRAFTTRÄDANDE 13
4 KONSEKVENSER FÖR ÅLANDS STÄLLNING 13
5 BEHOVET AV RIKSDAGENS SAMTYCKE SAMT BEHANDLINGSORDNING 14
5.1 Behovet av riksdagens samtycke 14
5.2 Behandlingsordning 14
LAGFÖRSLAG 16
Lag om bilagan om försörjningsberedskap mellan regeringarna i Finland, Norge och Sverige till avtalet mellan regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige om samarbete på försvarsmaterielområdet 16
Lag om ändring av 1 och 3 § i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige avseende stöd till industrisamarbete på försvarsmaterielområdet 17
FÖRDRAGSTEXT 18
BILAGA 26
PARALLELLTEXT 26

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Enligt statsrådets säkerhets- och försvarspolitiska redogörelse 2012 (SRR 5/2012) ska det nordiska utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska samarbetet intensifieras. Ett fördjupat samarbete tjänar upprätthållandet och utvecklandet av de militära kapaciteterna. Dessutom utvecklar samarbetet interoperabiliteten, vilket möjliggör ett effektivare samarbete inom utbildningen, övningsverksamheten, övervakningsuppdragen, upphandlingen av försvarsmateriel och i krishanteringsinsatserna.

I försvarsredogörelsen 2017 konstateras det om utvecklandet av det nordiska försvarssamarbetet att man ska fortsätta med gemensam beredning av projekt inom försvarsmaterielbranschen och utveckla det industriella samarbetet.

Även regeringsprogrammet (6/2019) går in på temat. Där konstateras att Finland fortsätter sitt aktiva deltagande i det nordiska försvarssamarbetet inom ramen för Nordefco. Regeringsprogrammet konstaterar också att försörjningsberedskapen ska tryggas under alla förhållanden.

Det omarbetade avtalet mellan de nordiska länderna (Agreement between the Governments of Denmark, Finland, Norway and Sweden concerning Cooperation in the Defence Materiel Area, nedan kallat huvudavtalet) undertecknades av Danmarks, Finlands, Norges och Sveriges försvarsministrar i Sverige den 10 mars 2015. Bakom reformbehovet låg i synnerhet EU-lagstiftningen om försvarsmateriel, dvs. försvars- och säkerhetsupphandlingsdirektivet (2009/81/EG) och direktivet om överföringar av försvarsrelaterade produkter inom gemenskapen (2009/43/EC).

I huvudavtalet konstateras att staterna enligt egen prövning kan förbinda sig till bilagor som gäller de olika substansområdena i huvudavtalet och då träder varje bilaga i kraft endast mellan de stater som har godkänt den. Parterna har haft som generellt mål att ingå ett nytt avtalsarrangemang som ram för samarbetet under de olika faserna i försvarsmaterielens livscykel och för att eventuellt upprätta nya arrangemang eller uppdatera de befintliga till än bättre militära kapaciteter. Avtalsparterna strävar efter att så effektivt som möjligt utnyttja sin beredskap att utveckla försvarsmaterielbranschen och undvika onödig överlappning av funktioner samt samarbeta inom ramen för samarbetsarrangemanget Nordefco. Det har förhandlats fram bilageavtal om gemensam upphandling, försörjningsberedskap och exportkontroll av försvarsmateriel. Avtalet om gemensam upphandling har redan godkänts och är i kraft.

2 Nuläge

Försörjningsberedskapen tryggas genom nationella och i allt högre grad internationella åtgärder. En central metod för att organisera försörjningsberedskapen är lagstiftningen om offentlig upphandling. Kraven på försörjningsberedskap beaktas vid upphandling inom försvarsbranschen och konkurrensutsättning av upphandlingen (lagen om offentlig upphandling och koncession, 1397/2016, och lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling, 1531/2011). De krav som försörjningsberedskapen ställer kan från fall till fall också leda till att upphandlingen genomförs uteslutande inom landet.

Syftet med lagen om tillsyn över utlänningars företagsköp (172/2012) är att övervaka och, när ett ytterst viktigt nationellt intresse det kräver, begränsa överföringen av inflytande i utländsk

ägo. I uppföljningsprocessen bedöms också företagsförvärvens konsekvenser för försörjningsberedskapen som stöder försvaret. Myndigheterna kan utöva kontroll över ägarunderlaget hos bolag av central betydelse för försörjningsberedskapen och landets säkerhet, och vid behov begränsa utlänningars innehav i sådana bolag.

EU-förordningen om övervakning av utländska direktinvesteringar trädde i kraft i april 2019 och den tillämpas fullt ut sedan den 11 oktober 2020. Förordningen skapar en ram för granskning av utländska investeringar i medlemsstaterna och inrättar en samarbetsstruktur för informationsutbyte mellan medlemsstaterna och kommissionen. Förordningens tillämpningsområde omfattar sådana utländska direktinvesteringar som har samband med säkerhet och allmän ordning. När utländska direktinvesteringar granskas bör medlemsstaterna beakta investeringarnas effekter på till exempel kritisk infrastruktur, kritisk teknik, försörjningsberedskap och tillgång till kritisk information.

Även om det inte finns någon lagstiftning på EU-nivå om ordnande av och samarbete kring försörjningsberedskap, har försörjningsberedskapen dock länge varit ett av arbetsområdena när det gäller att bygga upp EU-samarbetet inom försvarsbranschen, bland annat när det gäller att utveckla allt mer integrerade och öppna europeiska försvarsupphandlingsmekanismer för medlemsländernas bruk. Till exempel den europeiska försvarsutvecklingsplanen uppmanade 2016 till att stärka försörjningsberedskapen. Försörjningsberedskapsfrågan har också varit starkt framträdande i Europeiska försvarsbyråns arbete, särskilt i fråga om upphandlingspraxis inom försvarssektorn och frågor som gäller utvecklandet av den europeiska försvarsindustriella basen. Det har funnits behov av att bygga upp förtroende för den ömsesidiga försörjningsberedskapen. Inom ramen för försvarsbyrån ingicks den 19 november 2013 ett ramavtalsarrangemang för att trygga de deltagande ländernas försörjningsberedskap. Den 19 juni 2017 godkände rådet en politisk deklaration om försörjningsberedskap mellan medlemsländerna i Europeiska försvarsbyrån (EDA).

I de större europeiska försvarsindustriländernas produktionssamarbete har försörjningsberedskapsfrågorna lyfts fram i gemensamma utvecklingsprojekt där produktionen och resurserna fördelar sig över gränserna. För detta behov skapades år 2000 bland annat en avsiktsförklaring för försvarsindustrin (Letter of Intent, LoI) mellan regeringarna i dessa länder (Tyskland, Frankrike, Spanien, Italien, Storbritannien, Sverige) och i anknytning till den har det dragits upp riktlinjer för principerna om försörjningsberedskap mellan dessa länder. Arrangemanget har skapats för att främja det gränsöverskridande samarbetet inom försvarsindustriell tillverkning och gemensamma försvarsprojekt och för att reglera de mekanismer för ömsesidig försörjningsberedskap och ömsesidigt stöd som behövs i samband med det. I detta sammanhang har det gjorts upp ett särskilt genomförandearrangemang för försörjningsberedskapen. I anknytning till genomförandearrangemanget har det också skapats praxis för omarbetning av försvarsindustrins ägarstrukturer med hjälp av föregripande mekanismer för informationsutbyte mellan länderna. Finland är inte medlem i LoI-fördraget, vilket Sverige däremot är.

Målet har varit att trygga försörjningsberedskapen som stöder försvaret i första hand genom nationella resurser och arrangemang. Detta är dock inte längre möjligt till alla delar, eftersom beroendet av internationella produktionsfaktorer ständigt ökar. Finlands försvarsförvaltning har tillgång till flera olika avtalsarrangemang som Nor försörjningsberedskapen, bilateralt med olika länder eller multinationellt. Utöver vad som redan konstaterats ovan har sådana ingåtts hos oss också av det ministerium som ansvarar för försörjningsberedskapen, dvs. arbets- och näringsministeriet, se samarbetsavtalet mellan Finland och Sverige (1052/92, FördrS 107/1992, artikel 3) och avtalet mellan Finland och Norge om upprätthållande av varu- och tjänsteutbytet

i krigs- och krissituationer (FördrS 55/2006). Försvarsministeriet har ingått ett bilateralt försörjningsberedskapsavtal också med Förenta staterna. Genom det så kallade ACSA-avtalet (Acquisition and Cross Service) har försvarsministeriet 1994 ingått ett bilateralt avtal med Förenta staterna som närmast gäller underhållsmaterial. Det finns också olika arrangemang för försörjningsberedskapen inom ramen för Natosamarbetet. Det finns bland annat ett multilateralt avtal om försörjningsberedskap (Nato Agreement on Priorities and Allocations within the Alliance) som är underställt Natos kommitté för industriplanering och som Finland deltar i. Natos materialförsörjningsorganisation (NSPA) har också till exempel ett partnerskapsavtal för ammunitionsbranschen, där Finlands försvarsmakt deltar.

Som stöd för försörjningsberedskapen kan dessutom nämnas de många praktiska användargruppsmekanismer mellan länderna som finns för olika vapensystem genom vilka man stöder upprätthållandet under användningstiden, bedriver reservdelssamarbete och reservdelsutbyte och genomför till exempel gemensam upphandling av service och underhåll.

I fråga om ordnandet av försörjningsberedskapen gäller lagen om tryggande av försörjningsberedskapen (1390/1992).

Syftet med lagen om tryggande av försörjningsberedskapen är enligt 1 § ”att med tanke på undantagsförhållanden och därmed jämförbara allvarliga störningar trygga befolkningens utkomst, landets näringsliv och de ekonomiska funktioner inklusive tekniska system som är nödvändiga för landets försvar (försörjningsberedskap).”

För tryggande av försörjningsberedskapen under alla förhållanden ska enligt 2 § tillräcklig beredskap att producera förnödenheter samt styra produktion, distribution, konsumtion och utrikeshandel åstadkommas och upprätthållas. Statsrådet ställer upp de allmänna målen för försörjningsberedskapen, där beredskapsnivån fastställs med beaktande av minimibehoven för befolkningen och ett nödvändigt näringsliv samt för försvaret.

I statsrådets beslut om målen med försörjningsberedskapen (1048/2018), som utfärdats med stöd av 2 § i försörjningsberedskapslagen, konstateras att tryggandet av försörjningsberedskapen också stöder sig på fungerande internationella politiska, ekonomiska och tekniska förbindelser samt på deras fortbestånd.

Enligt 4 § ankommer utvecklandet av försörjningsberedskapen och samordningen av beredskapsförberedelserna på arbets- och näringsministeriet. Varje ministerium ska utveckla försörjningsberedskapen inom sitt eget ansvarsområde.

Det avtal som nu ingås gäller tryggandet av de ekonomiska funktioner som är nödvändiga med tanke på försvaret. Nuförtiden är det inte möjligt att trygga försörjningsberedskapen enbart genom nationella åtgärder, utan det behövs nätverksbaserad försörjningsberedskap.

Försörjningsberedskapsklausulerna i fördraget från 2001 har i betydande grad stött utvecklandet och effektiviseringen av samarbetet mellan den nordiska industrin för ammunition inom ramen för det nordiska företaget NAMMO som omfattas av ovan nämnda åtaganden. För närvarande har företaget produktion i tre nordiska länder. Frågan är viktig med tanke på den finska försvarsmaktens försörjningsberedskap inom ammunitionsbranschen.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Syftet med regeringspropositionen är att inhämta riksdagens godkännande för bilagan om försörjningsberedskap mellan Finland, Norge och Sverige (nedan kallad ”avtalet”). Propositionen innehåller ett förslag till en så kallad blankettlag för att sätta i kraft de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen.

Genom arrangemang som gäller försörjningsberedskapen kan man främja det gränsöverskridande industrisamarbetet mellan de deltagande nordiska länderna och skapa ömsesidigt beroende. Det avtal som nu ingås är till produkttäckningen omfattande jämfört med det tidigare avtalet, eftersom det lämpar sig för varor och tjänster som används inom försvaret, inte enbart för försvarsmateriel eller för en viss situation med företagssamarbete på det sättet som i det tidigare avtalet.

Det nordiska försvarssamarbetet har aktiverats på nordisk och bilateral nivå, och det avtal som nu ingås lämpar sig väl för att stödja och förtydliga detta.

3.2 De viktigaste förslagen

Genom det avtal som ingår i propositionen förnyas mekanismerna för försörjningsberedskap i det tidigare fördraget från 2001, med beaktande av den ändrade EU-regleringen, den nya avtalsarkitektur som nu har följts på basis av den använda bilagetekniken och kopplingen till andra delområden i det nordiska försvarsfördraget, såsom försvarsupphandling och exportkontroll. Huvudavtalets mål är att effektivisera och främja det nordiska samarbetet inom försvarsområdet. När avtalet träder i kraft ersätter det de försörjningsberedskapsskyldigheter som gäller NAMMO-företag mellan parterna (artikel 2) och bilaga 1 till avtalet mellan samma parter från 2001. Danmark var inte part i dessa förpliktelser. Enligt artikel 11.5 i avtalet från 2015 förblev artikel 2 i och bilaga 1 till avtalet från 2001 i kraft, vilket också bekräftas i artikel 7 i bilageavtalet om försörjningsberedskap.

Genom lagen om ändring av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige avseende stöd till industrisamarbete på försvarsmaterielområdet (FördrS 32/2017) lämnades artikel 2 i avtalet från 2001 i kraft, medan avtalet i övrigt upphävdes. Det föreslås att det partiella upphävandet av artikel 2 i avtalet från 2001 görs i samband med denna proposition och för detta ändamål har det beretts ett separat lagförslag som gäller ändring av lag 384/2002, sådan den lyder ändrad genom lag 141/2017, så att 2 § endast gäller i förhållande till Danmark. När det nya avtalet träder i kraft upphävs bilaga 1 om Nammo-företaget till avtalet från 2001 i sin helhet. Bilagan är för tillfället i kraft som förordning (förordning 160/2017, 4 §) och paragrafen i fråga ska alltså upphävas i samband med förordningen om sättande i kraft av avtalet. Avtalet innehåller förutom en aktiv utveckling av ämnesområdet även en princip om ömsesidigt försörjningsberedskapsstöd. För Finlands del sker behandlingen av en sådan begäran inom ramen för försvarsförvaltningens prövning och möjligheter och enligt normala regler och avgöranderättigheter i fråga om överlåtelser i enlighet med principerna om statsbudgeten. På motsvarande sätt kan försvarsmyndigheterna i Finland göra en likadan begäran för den finska försvarsförvaltningens behov.

Försörjningsberedskapen kan konkretiseras genom närmare genomförandearrangemang. Sådana arrangemang ska göras åtminstone i fråga om försörjningsberedskapens kontaktpunkter och kontaktförfaranden, informationsutbyte som gäller industrin, mekanismerna för ersättande av kostnader och utvecklandet av försörjningsberedskapen inom ammunitionssektorn.

Ikraftsättandet av bestämmelserna i avtalet kräver inga ändringar i den nationella lagstiftningen. I avtalets ändamålsbestämmelser konstateras att åtagandena ska följa internationella fördrag och nationella lagar och bestämmelser, däribland nationella budgetlagar.

4 Propositionens konsekvenser

Det avtal som ingår i propositionen ersätter de försörjningsberedskapsförpliktelser som utarbetats med stöd av avtalet från 2001 och aktiverar arbetet inom ämnesområdet mellan parterna.

Avtalet har inga konsekvenser som utsträcker sig till statsbudgeten. Effektivisering av industrins produktion i samarbetets riktning skapar potential för kostnadseffektivitet. Till exempel kostnader för ammunitionscertifiering kan fördelas mellan flera länder. Till den del det görs en begäran mellan länderna för varor eller tjänster som gäller försörjningsberedskap, är principen att industrin inte ska orsakas merkostnader, utan att det land som ger stöd ska ersättas för de kostnader som begäran föranleder. Detta följer allmän praxis i andra motsvarande arrangemang.

Avtalet är förenligt med näringslivets intressen, eftersom tydliga försörjningsberedskapsarrangemang möjliggör effektivare industriell verksamhet och stöder konkurrenskraften för finländska och nordiska företag i branschen genom förbättrade verksamhetsförutsättningar. Avtalet stöder också möjligheter till en effektivare centralisering av produktionen mellan länderna, vilket redan har skett bl.a. inom ammunitionsbranschen (jfr det nordiska Nammo-företaget). Avtalet om försörjningsberedskap leder inte som sådant vid upphandling till att företagen i de deltagande länderna ges företräde eller behandlas på motsvarande sätt, utan också andra än nordiska företag konkurrerar vid upphandling inom försvarsbranschen på lika villkor och kan erbjuda olika lösningar för att stödja försörjningsberedskapen i varje enskilt fall. Befintliga försörjningsberedskapslösningar beaktas dock vid beslut om upphandling.

Propositionen har inga direkta miljökonsekvenser eller betydande konsekvenser för myndigheternas verksamhet eller organisations-, personal-, jämställdhets- eller regionalpolitiska konsekvenser på nationell nivå. Aktiveringen av arbetet ökar dock försvarsmyndigheternas regelbundna kontakter, skapar kontaktpunkter mellan parterna och ett årsrapporteringsförfarande. Den arbetsgrupp mellan försvarsministerierna som inrättades vid beredningen torde fortsätta sin verksamhet och dessutom kommer det att behövas expertgrupper. Dessa ska fungera som tjänsteuppdrag.

5 Beredningen av propositionen

Finland, Danmark, Norge och Sverige inledde arbetsgruppsdiskussioner om försörjningsberedskapsbilagan 2014 under Sveriges ordförandeskap. I arbetsgruppen har försvarsministeriet som ansvarar för försörjningsberedskapen inom försvarsbranschen representerat Finland. Danmark drog sig dock ur arbetsgruppens arbete 2016. Avtalet om försörjningsberedskapsbilagan undertecknades i Visby den 9 april 2019. Trots att Danmark drog sig tillbaka från arbetsgruppens arbete meddelade Danmark i samband med undertecknandet genom ett officiellt meddelande sin avsikt att också inom kort ansluta sig till avtalet.

Regeringens proposition har beretts vid försvarsministeriet. Utlåtanden om utkastet till proposition har begärts av arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, inrikesministeriet, justitieministeriet, statsrådets kansli, utrikesministeriet, Försörjningsberedskapscentralen, Suomen Puolustus- ja Ilmailuteollisuusyhdistys PIA ry (Finlands försvarsindustriförening), försvarsmakten och Finlands näringsliv rf. Remissinstanserna har redan tidigare hörts under arbetets

gång. Också de nordiska försvarsindustriföreningarna har i viss mån kunnat konsulteras i samband med arbetsgruppens arbete. År 2017 hölls också en nationell remissbehandling om den slutliga versionen av avtalet.

Allmänt taget stöds i de inkomna utlåtandena strävan att utveckla samarbetet och försörjningsberedskapen inom försvarsmaterielbranschen. Strävan har varit att i propositionen beakta de iakttagelser som framförts i utlåtandena.
PIA ry föreslog att de genomförandearrangemang som gäller industrin bereds i samarbete med de nordiska industriföreningarna och framförde också att det behövs en harmonisering av exporttillståndspolitiken, om produktionen koncentreras. Också reservdelssamarbetet förutsätter avtal om exporttillstånden. När det gäller processerna för informationsutbyte betonade föreningen att företagens affärs- och yrkeshemligheter absolut måste tryggas och att man måste se till att konkurrenslagstiftningen iakttas.

Huvudstaben betonade att bilageavtalet möjliggör en mångsidig utveckling av försörjningsberedskapsarrangemangen, men att det krävs en gemensam vilja mellan avtalsparterna och tillräckliga resurser för planering och byggande av arrangemangen för att man ska uppnå konkreta resultat.

De övriga remissinstanserna hade inget att kommentera om propositionen.

DETALJMOTIVERING

1 Avtalets innehåll och förhållande till lagstiftningen i Finland

Artikel 1. *Definitioner.* I artikeln definieras avtalsbegreppen försörjningsberedskap, genomförandearrangemang och tredje part.

En del av begreppen, såsom kris och försvarsändamål, baserar sig på huvudavtalet från 2015 (Agreement between the Governments of Denmark, Finland, Norway and Sweden concerning Cooperation in the Defence Materiel Area).

Med försörjningsberedskap avses i avtalet tryggande och leverans av försvarsmateriel, materiel och tjänster för en bilageparts försvarsändamål i fredstid, vid kriser och i krigstid, inbegripet riskreducerande åtgärder och leveranser för att undvika knapphet. Begreppet försörjningsberedskap i avtalet avviker från begreppet försörjningsberedskap i lagen om tryggande av försörjningsberedskapen (1390/1992). Begreppet förekommer bland annat inom EU-samarbetet och till exempel inom ramen för Nato med något varierande innehåll. I finsk lagstiftning ges försörjningsberedskapen en bred definition: ”med tanke på undantagsförhållanden och allvarliga störningar som kan jämföras med undantagsförhållanden trygga de ekonomiska funktioner och därtill hörande tekniska system som är nödvändiga för befolkningens utkomst, landets näringsliv och landets försvar”.

Försörjningsberedskapen gäller också tryggandet av de ekonomiska resurser som är nödvändiga med tanke på försvaret. Genom att trygga leveranserna av produkter som omfattas av avtalets tillämpningsområde är strävan med avtalet att trygga försvarsfunktionerna enligt denna definition.

Det konstateras i statsrådets beslut om målen med försörjningsberedskapen (1048/2018) att tryggandet av försörjningsberedskapen stöder sig på välfungerande internationella politiska, ekonomiska och tekniska förbindelser samt på deras fortbestånd. Dessa stöds av de åtgärder som säkerställer kontinuiteten hos sådana organisationers och nätverks verksamhet som har en avgörande betydelse för försörjningsberedskapen samt av sektorspecifika försörjningsberedskapsåtgärder. Enligt beslutet förutsätter ”en effektiv hantering av de risker som riktar sig mot försörjningsberedskapen […] ett allt djupare samarbete med partnerskapsländerna. Målet är att fördjupa det bilaterala samarbetet med Sverige och Norge inom ramen för existerande bilaterala avtal och vid behov genom nya arrangemang. Utöver det bilaterala samarbetet utvecklas dessutom ett mer omfattande nordiskt beredskapssamarbete. Andra bilaterala relationer i syfte att främja försörjningsberedskapsarbetet kan utvecklas både från fall till fall och inom ramen för nya, mer omfattande bilaterala avtal eller arrangemang.”

Vidare konstateras det att ”försvarsförvaltningen främjar bi- och multilateralt försörjningsberedskapssamarbete för att möjliggöra gemensam utveckling, fördelning och användning av den militära prestationsförmågan. Samarbetet med EU, NORDEFCO och Nato är av vikt vid sidan av de viktiga bilaterala relationerna. I det nordiska samarbetet framhävs särskilt vikten av ammunitionslogistik och ammunitionsproduktion samt upprätthållandet och lagringen av försvarsmateriel.”

”Kris” definieras i huvudavtalet och avser följande: varje situation där en händelse med skadliga konsekvenser inträffar som tydligt går utöver omfattningen av en allvarlig händelse under vanliga omständigheter och som i hög grad hotar eller inskränker människors liv och hälsa eller i

hög grad påverkar betydande egendomsvärden eller kräver åtgärder för att tillhandahålla befolkningens livsförnödenheter; en kris ska också anses ha uppstått om det föreligger överhängande risk för att en sådan allvarlig händelse kommer att inträffa; väpnade konflikter ska betraktas som kriser.

”Försvarsändamål” definieras i huvudavtalet och avser användning av eller för väpnade styrkor var som helst i världen och omfattar, men är inte begränsad till, studier, utvärdering, bedömning, forskning, utformning, utveckling, tillverkning, förbättring, modifiering, underhåll, reparation och andra tjänster efter att utformningen slutförts samt ibruktagande av produkter. Försäljning eller överlåtelse till tredje part ingår inte.

Begreppet ”genomförandearrangemang” har nu definierats. Det avser närmare arrangemang mellan bilageparterna om specifika åtgärder, behov och processer som gäller försörjningsberedskapen. Parterna ska med andra ord göra mer omfattande utredningar om förfarandena bland annat avseende de frågor som nämns i artikel 6.

Med ”tredje part” avses enligt avtalet varje sådan institution, internationell eller nationell organisation, juridisk person eller stat som inte är part i samarbetsavtalet från 2015 och varje sådan part i samarbetsavtalet som inte är part i den bilaga om försörjningsberedskap som här upprättas. Bilageparternas behöriga myndigheter betraktas inte som tredje parter.

Artikel 2. *Tillämpningsområde och mål.* I artikeln enas parterna om åtaganden och förfaranden för att skapa, stödja och upprätthålla försörjningsberedskapen som en del av det ökade ömsesidiga beroendet och samarbetet mellan bilageparterna. Åtagandena omfattar försvarsmateriel, materiel och tjänster för försvarsändamål under hela deras livscykel och inbegriper delområden såsom upphandling, industriell produktionskapacitet och prioritering, gemensam lagring, logistik och transport (förteckningen är inte uttömmande). Målet är också att stödja bilageparternas försörjningsberedskap genom att möjliggöra sådant logistiskt och tekniskt stöd till försvarsindustrin från den stödjande partens territorium som överskrider den ömsesidiga gränsen.

Artikel 3. *Åtaganden.* Artikeln innehåller bestämmelser om principen om ömsesidigt försörjningsberedskapsstöd mellan de deltagande länderna som gör det möjligt att efter bästa förmåga leverera försvarsmateriel och tjänster som behövs för försvarsändamål till den part som begär det.

Möjligheten att undantagsvis göra en gränsöverskridande försörjningsberedskapsbegäran är ett typiskt villkor i bilaterala eller multilaterala avtalsarrangemang som gäller försörjningsberedskapen för försvaret, och finns som reservarrangemang bland annat i olika exceptionella situationer. Motsvarande mekanismer gäller också exempelvis mellan civilberedskapen och befolkningsskyddsmyndigheterna. Uppfyllandet av sådana förpliktelser kan dock inte anses vara juridiskt bindande, utan beviljandet av försörjningsberedskapsstöd till ett annat land är alltid föremål för prövning vid varje enskilt tillfälle med beaktande av kraven på Finlands nationella försvar. I bakgrunden bör man också se Lissabonfördragets klausuler om solidaritet och ömsesidigt försvar (artiklarna 222 och 42.7) som har en viktig betydelse för Finland med tanke på säkerhetspolitiken.

Det deltagande landets material- och servicebehov tillgodoses i regel genom bestämmelserna om offentlig upphandling som gäller försvarsmyndigheterna och planerad användning av de medel som budgeterats för ändamålet. Ordnande av ömsesidigt försörjningsberedskapsstöd över gränserna kommer i fråga närmast i exceptionella situationer. Försvarsmateriel och de varor och tjänster som försvaret behöver är finska statens egendom, och lager av produkter, reservdelar,

moduler och råvaror är i princip inte tillgängliga för andra länders försvarsbehov. Tillhandahållandet över den ömsesidiga gränsen av logistiskt och tekniskt stöd till försvarsindustrin bör inte stå i strid med det faktum att sådant stöd finns tillgängligt på marknaden i fråga. Att stödja sig på ett annat land kan till exempel ha att göra med att leverans från marknaden kräver alltför lång leveranstid. På samma sätt skaffas material och tjänster till exempel för underhållet under användningstiden med stöd av mekanismerna i lagstiftningen om offentlig upphandling av inhemska och utländska näringsidkare, och utgångspunkten är att underhållet av försvarsbranschens produkter under användningstiden sköts med försvarsmaktens egna reservdelar.

I den mån det är möjligt bör nationella krav och prioriteringar harmoniseras för att stödja den ömsesidiga försörjningsberedskapen. Bland annat produkternas interoperabilitet eller utbytbarhet är viktig för att möjliggöra gränsöverskridande försörjningsberedskapsstöd.

Med tanke på försörjningsberedskapen är det väsentligt att det i deltagarlandet finns vissa lager som är avsedda för försvarsbehov. Försvarsmakten verkställer sådan upplagring till exempel i anslutning till underhåll och försvarsberedskap. Försörjningsberedskapslagen innehåller också särskilda bestämmelser om statens säkerhetsupplagring. Enligt försörjningsberedskapslagstiftningen beslutar statsrådet om användningen av säkerhetsupplag.

Till vissa delar är det möjligt att bedriva till exempel reservdelssamarbete regionalt i de nordiska länderna. Ett mer centraliserat reservdelsstöd kunde leda till ökad effektivitet. Motsvarande initiativ har tagits både inom EU och i de nordiska länderna eller mera långtgående inom vissa branscher. Detta förutsätter då också god tillit till att exporttillstånd kommer att utfärdas i sådana fall där reservdelarna finns i ett annat land.

För att dela och uppdatera informationen ska varje part skapa processer för informationsutbyte som stöder ömsesidigt beroende och förbättrar försörjningsberedskapen. I det avseendet kan det enligt artikeln ingå informationsutbyte också om de logistiska delarna i det deltagande landets försvarsplanering. Informationsutbytet kan också gälla sådan utveckling av försvarsindustrin inom varje parts territorium som kan inverka på det ömsesidiga beroendet och försörjningsberedskapen och som gäller utveckling av nätverket av försvarsindustriella leveranskedjor och kritiska underleverantörer. Dessutom bör man skapa processer för informationsutbyte med de nationella försvarsindustriföreningarna. Det är också nödvändigt att vid behov ge lämpliga anvisningar och stödja administrativa förfaranden för genomförandet av bestämmelserna i bilagan. Vid behov ska arrangemang vidtas för att möjliggöra utbyte och lagring av säkerhetsklassificerad information.

Artikeln innehåller också bestämmelser om kristid. Enligt dessa ska parterna, när de begär försvarsmateriel eller materiel och tjänster för försvarsändamål, särskilt vid kriser och i krigstid, omedelbart och i en anda av samarbete samråda med varandra på lämplig nivå. Den begärande parten kan få företräde vid beställning eller leverans av försvarsmateriel, materiel och tjänster, vilket kunde ske genom ändringar i den stödjande partens befintliga avtal och arrangemang. En liknande möjlighet till prioritetsordning gäller också om det skulle behövas försvarsindustriella åtgärder till exempel för att modifiera systemen.

Enligt artikeln kan också leverans av försvarsmateriel, materiel och tjänster från tredje part underlättas mellan parterna i enlighet med tillämpliga arrangemang, med beaktande av parternas internationella förpliktelser. Tanken är att den begärande parten ska kunna ta emot försvarsmateriel, materiel och tjänster direkt från den stödjande parten, med beaktande av parternas egna behov och internationella åtaganden. Ett sådant förfarande förutsätter arrangemang för export och slutanvändning mellan den stödjande parten och ursprungslandet.

Med internationella förpliktelser avses bland annat Norges och Danmarks Natomedlemskap samt Finlands, Sveriges och Danmarks EU-medlemskap, utan att utesluta andra internationella eller folkrättsliga förpliktelser. Liksom i fråga om andra motsvarande försörjningsberedskapsarrangemang måste den part som fått en begäran om stöd bedöma situationen och möjligheten att ge sitt stöd med beaktande av sin egen situation och ingångna åtaganden. Det stöd som ges är till sin karaktär en vara eller tjänst vars expediering ska fastställas i detalj. I avtalsingressen hänvisas det till överensstämmelse med parternas budgetlagar. På överlåtelsen och prissättningen tillämpas i Finland i princip bestämmelserna om försäljning och annan överlåtelse av statens lösa egendom i lagen och förordningen om statsbudgeten (423/1988).

Avtalet innehåller ett behov av att utbyta information både myndigheterna emellan och tillsammans med industrin. Informationsutbytet mellan försvarsmyndigheterna ska ske via de nordiska eller bilaterala mekanismer för informationsutbyte som står till buds, och informationen kan också vara sekretessbelagd. Mekanismerna för informationsutbyte preciseras i det fortsatta arbetet. Privata näringsidkares affärs- och yrkeshemligheter ska tryggas (24 § 1 mom. 20 punkten i offentlighetslagen). I lagen om tryggande av försörjningsberedskapen föreskrivs också att Försörjningsberedskapscentralen, sektorerna och poolerna har rätt att av näringsidkare och näringslivets organisationer få uppgifter om produktionskapacitet, lokaler, personalresurser och andra omständigheter som är nödvändiga för att åligganden enligt den lagen ska kunna skötas. I fråga om de uppgifter som fåtts med stöd av den lagen iakttas vad som i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) föreskrivs om handlingssekretess samt tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande.

Artikel 4. *Avtalsförvaltning och rapportering.* I artikeln föreskrivs om den kontaktpunkt parterna ska inrätta. Kontaktpersonerna ska fungera som nationellt centrum för informationsutbyte mellan parterna och för begäran om bistånd enligt bilagan, på basis av ett roterande ordförandeskap fungera som ordförande för kontaktpunktsmöten, hålla kontakt med varandra och regelbundet, minst en gång om året, diskutera parternas försörjningsberedskap samt genom ordföranden till den nordiska konsultationsgruppen (Nordic Consultation Group, NCG) som fastställs i huvudavtalet lämna en årsrapport om åtgärder och utveckling av försörjningsberedskapen enligt bilagan. Artikeln ger viktiga riktlinjer för det fortsatta arbetet med försörjningsberedskapen mellan parterna.

Artikel 5. *Kostnader och ansvar.* I artikeln konstateras att den begärande parten ska stå för alla kostnader i samband med en begäran till den stödjande parten utifrån ett avtal som görs upp från fall till fall. I regel ersätts den stödjande parten för kostnaderna. Ansvarsfrågorna ska avtalas från fall till fall. De närmare villkoren för det stöd som en part lämnar till den part som begär bistånd ska fastställas från fall till fall. Meningen är att villkoren ska förtydligas genom ett mer detaljerat genomförandearrangemang. På överlåtelsen och prissättningen iakttas i Finland bestämmelserna om överlåtelse av statens lösa egendom.

Artikel 6. *Genomförandearrangemang.* I artikeln görs det möjligt att precisera åtaganden och andra frågor genom särskilda genomförandearrangemang (Implementing Arrangement). Genomförandearrangemangen får ingås av företrädare för parterna. Bestämmelserna i genomförandearrangemanget ska vara förenliga med samarbetsavtalet från 2015 och med det nu ingångna avtalet. I fall av motstridigheter mellan bilageavtalet och ett genomförandeavtal, ska bilageavtalet följas. Genomförandearrangemang som går in på de praktiska frågorna ska åtminstone göras i fråga om kontaktpunkterna för försörjningsberedskapen, informationsutbytet med försvarsindustrin och försvarsindustriföreningarna, de praktiska förfarandena/mallarna för begäranden och ersättningar samt försörjningsberedskapen inom ammunitionsbranschen.

Artikel 7. *Slutbestämmelser.* I artikeln konstateras särskilt att bilagan, när den träder i kraft, ersätter bestämmelserna i artikel 2 (Försörjningssäkerhet) i det avtal som undertecknades den 9 juni 2001 och dess till NAMMO AS relaterade bilaga 1 som fortfarande har varit i kraft mellan parterna i enlighet med artikel 11.5 i samarbetsavtalet från 2015, och som därmed upphör att gälla. Det avtal som nu ingås ersätter alltså det tidigare försörjningsberedskapsarrangemanget mellan parterna. För Danmarks del gäller försörjningsberedskapsklausulerna i det gamla avtalet fortfarande. Danmark, som nu inte omfattas av försörjningsberedskapsavtalet, var inte med i den ovan nämnda NAMMO-bilagan.

2 Lagförslag

2.1 Lagen om bilagan om försörjningsberedskap mellan regeringarna i Finland, Norge och Sverige till avtalet mellan regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige om samarbete på försvarsmaterielområdet

1 §. Lagens 1 § innehåller den sedvanliga blankettlagsbestämmelsen genom vilken de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft. De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen specificeras nedan i avsnittet om behovet av riksdagens samtycke.

2 §. Enligt 2 § sätts de bestämmelser i avtalet som inte hör till området för lagstiftningen i kraft genom förordning av statsrådet.

3 §. Lagen föreslås träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft, vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

2.2 Lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige avseende stöd till industrisamarbete på försvarsmaterielområdet

1 §. Det föreslås att 1 § ändras i enlighet med försörjningsberedskapsavtalet så att artikel 2 i det gamla avtalet från 2001 förblir i kraft endast i förhållande till Danmark.

3 §. Lagen föreslås träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft, vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

3 Ikraftträdande

Ikraftträdandebestämmelserna baserar på huvudavtalet från 2015. Enligt avtalet träder det i kraft den första dagen i den andra månaden efter den dag då parterna genom ett godkännandeinstrument har meddelat varandra att de åtgärder som krävs för ikraftträdandet av avtalet har slutförts.

Lagen om sättande i kraft av avtalet avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft, vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av statsrådet. Lagen om ändring av 1 och 3 § i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige avseende stöd till industrisamarbete på försvarsmaterielområdet avses även träda i kraft samtidigt som bilagan träder i kraft.

4 Konsekvenser för Ålands ställning

Enligt 59 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) träder en bestämmelse i ett fördrag eller någon annan internationell förpliktelse som Finland förbinder sig till och som innehåller en bestämmelse i en fråga som enligt självstyrelselagen faller inom landskapets behörighet i kraft i landskapet endast om lagtinget ger sitt bifall till den författning genom vilken bestämmelsen sätts i kraft. Enligt 27 § i självstyrelselagen har riket lagstiftningsbehörighet bland annat i fråga om förhållandet till utländska makter (med beaktande av bestämmelserna i 9 och 9 a kap.), utrikeshandeln samt försvarsväsendet och gränsbevakningen (med beaktande av vad som stadgas i 12 §), ordningsmaktens verksamhet för tryggande av statens säkerhet, försvarstillstånd och beredskap inför undantagsförhållanden. Avtalet innehåller således inga bestämmelser som hör till landskapet Ålands behörighet och ikraftträdandet av avtalet förutsätter inte bifall av landskapet Åland. Avtalet påverkar inte Ålands ställning eller de internationella fördrag som Ålands neutralitet och demilitariserade ställning grundar sig på.

5 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning

5.1 Behovet av riksdagens samtycke

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen godkänner riksdagen fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis ska en bestämmelse anses höra till området för lagstiftningen, om den gäller utövande eller inskränkning av en grundläggande rättighet som är tryggad i grundlagen, om den i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, om det enligt grundlagen ska föreskrivas eller redan föreskrivs i lag om den sak som avses eller om det enligt rådande uppfattning i Finland ska föreskrivas i lag om den sak som avses. Enligt grundlagsutskottet hör en bestämmelse i en internationell förpliktelse på dessa grunder till området för lagstiftningen oberoende av om den står i strid eller harmonierar med en bestämmelse som utfärdats genom lag i Finland (se t.ex. GrUU 11/2000 rd och GrUU 12/2000 rd).

Artikel 5.1 i avtalet bedöms höra till området för lagstiftningen, eftersom där konstateras att den begärande parten svarar för alla kostnader i samband med en begäran till den stödjande bilageparten. Detta ska enligt artikeln avtalas från fall till fall i enlighet med avtalet. Denna skyldighet kan till sin ordalydelse anses innebära en obegränsad budgetförpliktelse, vilket om den förverkligas kan inverka på riksdagens budgetmakt och följaktligen kräva riksdagens samtycke.

Också artikel 7 (slutbestämmelser) hör till området för lagstiftningen, eftersom den innehåller en bestämmelse enligt vilken artikel 2 i avtalet från 2001 upphör att gälla i förhållande till Norge och Sverige och godkännandet av det avtalet förutsatte riksdagens samtycke. Denna artikel 2 hör således till området för lagstiftningen.

5.2 Behandlingsordning

De nämnda avtalsbestämmelserna hör till området för lagstiftningen, men står inte i konflikt med grundlagen. Följaktligen kan avtalet inte anses innehålla några bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i 94 § 2 mom. eller 95 § 2 mom. i grundlagen. Enligt regeringens uppfattning kan riksdagen godkänna avtalet med enkel majoritet och förslaget till lag om sättande i kraft av avtalet och förslaget till lag om ändring av 1 och 3 § i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige avseende stöd till industrisamarbete på försvarsmaterielområdet behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås det att

riksdagen godkänner den i Visby den 9 april 2019 ingångna bilagan om försörjningsberedskap mellan Republiken Finlands regering, Konungariket Norges regering och Konungariket Sveriges regering.

Eftersom avtalet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen föreläggs riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag

om bilagan om försörjningsberedskap mellan regeringarna i Finland, Norge och Sverige till avtalet mellan regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige om samarbete på försvarsmaterielområdet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i den i Visby den 9 april 2019 mellan Republiken Finlands regering, Konungariket Sveriges regering och Konungariket Norges regering ingångna bilagan om försörjningsberedskap till avtalet mellan regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige om samarbete på försvarsmaterielområdet ska gälla som lag, sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

2.

Lag

om ändring av 1 och 3 § i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige avseende stöd till industrisamarbete på försvarsmaterielområdet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige avseende stöd till industrisamarbete på försvarsmaterielområdet (384/2002) 1 och 3 §, sådana de lyder i lag 141/2017, som följer:

1 §

Av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Åbo den 9 juni 2001 mellan Kungariket Danmark, Republiken Finland, Kungariket Norge och Kungariket Sverige ingångna avtalet avseende stöd till industrisamarbete på försvarsmaterielområdet gäller artikel 2 i förhållande till Danmark som lag sådan Finland har förbundit sig till den.

3 §

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

———

Helsingfors den 28 november 2019

Statsminister

Antti Rinne

Försvarsminister Antti Kaikkonen

Fördragstext

BILAGA OM FÖRSÖRJNINGSBEREDSKAP MELLAN REGERINGARNA I FINLAND, NORGE OCH SVERIGE TILL AVTALET MELLAN REGERINGARNA I DANMARK, FINLAND, NORGE OCH SVERIGE OM SAMARBETE PÅ FÖRSVARSMATERIELOMRÅDET

ANNEX BETWEEN THE GOVERNMENTS OF FINLAND, NORWAY AND SWEDEN CONCERNING SECURITY OF SUPPLY TO THE AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENTS OF DENMARK, FINLAND, NORWAY AND SWEDEN CONCERNING COOPERATION IN THE DEFENCE MATERIEL AREA

INNEHÅLL

Bilaga om försörjningsberedskap mellan regeringarna i Finland, Norge och Sverige till avtalet mellan regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige om samarbete på försvarsmaterielområdet.

INGRESS
ARTIKEL 1 DEFINITIONER
ARTIKEL 2 TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH MÅL
ARTIKEL 3 ÅTAGANDEN
ARTIKEL 4 AVTALSFÖRVALTNING OCH RAPPORTERING
ARTIKEL 5 KOSTNADER OCH ANSVAR
ARTIKEL 6 GENOMFÖRANDEARRANGEMANG
ARTIKEL 7 SLUTBESTÄMMELSER

Bilaga om försörjningsberedskap till avtalet mellan regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige om samarbete på försvarsmaterielområdet.

CONTENTS:

Annex between the Governments of Finland, Norway and Sweden, concerning Security of Supply to the Agreement between the Governments of Denmark, Finland, Norway and Sweden, concerning Cooperation in the Defence Materiel Area.

PREAMBLE
ARTICLE 1. DEFINITIONS
ARTICLE 2. SCOPE AND OBJECTIVES
ARTICLE 3. UNDERTAKINGS
ARTICLE 4. MANAGEMENT AND REPORTING
ARTICLE 5. COST AND LIABILITY
ARTICLE 6. IMPLEMENTING ARRANGEMENTS
ARTICLE 7. FINAL PROVISIONS

Annex concerning Security of Supply to the Agreement between the Governments of Denmark, Finland, Norway and Sweden concerning Cooperation in the Defence Materiel Area

INGRESS

Republiken Finlands regering,
Konungariket Norges regering och
Konungariket Sveriges regering,
(nedan kallade ”parterna”), som
erinrar om avtalet mellan regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige om samarbete på försvarsmaterielområdet, undertecknat den 10 mars 2015 (nedan kallat ”samarbetsavtalet”),

PREAMBLE

The Government of the Republic of Finland,
The Government of the Kingdom of Norway and The Government of the Kingdom of Sweden (hereinafter referred to as the “Annex Participants”),
recalling the Agreement between the Governments of Denmark, Finland, Norway and Sweden concerning Cooperation in the Defence Materiel Area, signed on 10 March,

2015, (hereinafter referred to as “the Cooperation Agreement”);

som påminner om samförståndsavtalet mellan Konungariket Danmarks försvarsministerium, Republiken Finlands försvarsministerium, Islands utrikesministerium, Konungariket Norges försvarsministerium och Konungariket Sveriges regering om nordiskt försvarssamarbete (Nordefco MoU), undertecknat den 5 november 2009,

recalling the Memorandum of Understanding between the Ministry of Defence of the Kingdom of Denmark and the Ministry of Defence of the Republic of Finland and the Ministry for Foreign Affairs of Iceland and the Ministry of Defence of the Kingdom of Norway and the Government of the Kingdom of Sweden on Nordic Defence Cooperation (NORDEFCO MoU), signed on 5 November 2009;

som önskar stödja och utveckla parternas långvariga samarbete på försvarsområdet, undersöka gemensamma synergier och möjliggöra effektiva gemensamma lösningar så som fastställs i samförståndsavtalet Nordefco,

desiring to support and develop Annex Participants’ longstanding cooperation in the defence area, explore common synergies and facilitate efficient common solutions as laid down in the NORDEFCO MoU;

som erkänner det generella säkerhetsskyddsavtalet (General Security Agreement) om ömsesidigt skydd och utbyte av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige, nedan kallat ”GSA”, som undertecknades i Oslo den 7 maj 2010,

recognizing the General Security Agreement on the Mutual Protection and Exchange of Classified Information between Denmark, Finland, Iceland, Norway and Sweden, hereinafter referred to as the “GSA”, signed in Oslo on 7 May 2010;

som bekräftar den anda av partnerskap och samarbete som råder mellan bilageparterna och strävar efter att öka sitt inbördes samarbete och stödja försörjningsberedskapen mellan bilageparterna,

acknowledging the spirit of partnership and cooperation existing between the Annex Participants and aiming for further mutual cooperation and supporting Security of Supply between the Annex Participants;

som skapar samarbetsfrämjande ramar och stöder den mellanstatliga försörjningsberedskapen,

creating a framework to facilitate the cooperation and supporting intergovernmental Security of Supply;

som erinrar om bilageparternas behov av att säkerställa leveranserna av försvarsmateriel, materiel och tjänster till de nationella försvarsstyrkorna för försvarsändamål i fredstid, vid kriser och i krigstid, med beaktande av varje bilageparts övriga internationella åtaganden,

recalling the Annex Participants’ need to safeguard the supply of Materiel, material and Services for Defence Purposes to national defence forces in times of peace, Crisis or war and taking into account each Annex Participants’ other international commitments;

som är medvetna om att det finns en önskan om en vidareutveckling av det nordiska industrisamarbetet och en fortsatt utveckling

recognizing the desire for further development of Nordic industry cooperation and continued development of a competitive

av en konkurrenskraftig nordisk försvarsindustri i framtiden, särskilt med beaktande av direktivet om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (2009/81/EG) och direktivet om överföring av försvarsrelaterade produkter (2009/43/EG),

som erkänner fördelarna med att upprätthålla en stark nordisk försvarsindustri från ett försörjningsberedskapsperspektiv,

som önskar utveckla instrument för att stödja bilageparternas försörjningsberedskap på det sätt som beskrivs i detalj under punkten Genomförandearrangemang,

som beaktar relevanta avtal om försörjningsberedskap som ingåtts mellan bilageparterna,

som beaktar att alla åtaganden enligt denna bilaga ska vara förenliga med internationella avtal och nationella lagar och bestämmelser, inbegripet nationella budgetlagar,

som beaktar att åtgärder som rör exportkontroll behandlas separat,

har kommit överens om följande:

ARTIKEL 1

DEFINITIONER

Utöver definitionerna i samarbetsavtalet gäller följande definitioner i denna bilaga:

1.1 ”försörjningsberedskap” avser tryggande och leverans av försvarsmateriel, materiel och tjänster för en bilageparts försvarsändamål i fredstid, vid kriser och i krigstid, inbegripet riskreducerande åtgärder och leveranser för att undvika knapphet,

1.2 ”genomförandearrangemang” avser arrangemang mellan bilageparterna om specifika åtgärder, behov och processer som gäller försörjningsberedskapen,
1.3 ”tredje part” avser varje institution, internationell eller nationell organisation, juri-

Nordic Defence Industry in the future, especially taking into consideration the Defence and Security Procurement Directive (2009/81/EC) and the Intra-Community Transfer Directive (2009/43/EC) as applicable;

acknowledging the advantages of maintaining a strong Nordic Defence Industry from a Security of Supply perspective;

wishing to develop instruments to support the Annex Participants' Security of Supply laid down in detail in Implementation Arrangements;

taking into account the relevant agreements concluded between the Annex Participants concerning Security of Supply;

noting that all undertakings covered by this Annex shall be subject to international agreements and to national laws and regulations, including national budget law;

noting that undertakings concerning export control aspects are addressed separately;

have agreed as follows:

ARTICLE 1

DEFINITIONS

In addition to the definitions in the Cooperation Agreement and for the purpose of this Annex:
1.1 ”Security of Supply” means an Annex Participant's requirements regarding the safeguarding and provision of the supply of materiel, material and services for defence purposes in times of peace, Crisis, or war, including risk reducing activities and provisions to avoid shortages;
1.2 “Implementing Arrangement” (IA) means arrangement(s) between the Annex Participants regarding specific Security of Supply measures, needs and procedures;
1.3 “Third Party” means any institution, international or national organization, legal

disk person eller stat som inte är part i samarbetsavtalet och varje part i samarbetsavtalet som inte är part i denna bilaga. Bilageparternas behöriga myndigheter betraktas inte som tredje parter.

ARTIKEL 2

TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH MÅL

2.1 Syftet med denna bilaga är att enas om åtaganden och förfaranden för att skapa, stödja och upprätthålla en försörjningsberedskap som återspeglar det ökade ömsesidiga beroendet mellan bilageparterna. Åtagandena omfattar åtgärder som gäller försvarsmateriel, materiel och tjänster för försvarsändamål under hela deras livscykel. Detta omfattar, men är inte begränsat till, följande områden: upphandling, industriell produktionskapacitet och prioritering, gemensam lagring, logistik och transport.

2.2 Målet är dessutom att stödja bilageparternas försörjningsberedskap genom att möjliggöra sådant logistiskt och tekniskt stöd till försvarsindustrin från den stödjande partens territorium som överskrider den ömsesidiga gränsen.

ARTIKEL 3

ÅTAGANDEN

3.1 För att uppfylla bilagans tillämpningsområde och mål ska varje bilagepart efter bästa förmåga göra det möjligt att leverera försvarsmateriel och tjänster för försvarsändamål till den bilagepart som begär det,

så långt som möjligt harmonisera de nationella krav och prioriteringar som är nödvändiga för att stödja den mellanstatliga försörjningsberedskapen,

vid behov ge lämpliga anvisningar och stödja administrativa förfaranden för att verkställa bestämmelserna i bilagan.

entity or state that is not a Party to the Cooperation Agreement and any Party to the Cooperation Agreement that is not an Annex Participant. Annex Participants' national authorities are not considered as Third Parties.

ARTICLE 2

SCOPE AND OBJECTIVES

2.1 The scope and objective of this Annex is to agree on undertakings and procedures to establish, support and sustain Security of Supply reflecting the increased interdependence among the Annex Participants. The undertakings include activities involving Materiel, material and Services for Defence Purposes for the whole life cycle. This includes, but is not limited to, procurement, production capability within industry and prioritizing issues, joint warehousing, logistics and transportation;

2.2 Furthermore, the objective is to support the Annex Participants' Security of Supply by facilitating and assisting logistics and technical support from the Defence Industry located in the supporting Annex Participants territory.

ARTICLE 3

UNDERTAKINGS

3.1 In order to fulfil the scope and objectives, each Annex Participant shall:
To the best of their ability, undertake to facilitate the supply of Materiel and Services for Defence Purposes, to the requesting Annex Participant;

As far as possible harmonize the national requirements and priorities necessary to support the intergovernmental Security of Supply;

Provide appropriate policy guidance and administrative procedures to implement the provisions of this Annex, as necessary.

3.2 För att dela och uppdatera informationen ska varje part

upprätta processer för informationsutbyte som stöder ömsesidigt beroende och förbättrar försörjningsberedskapen; detta kan inbegripa utbyte av information om försvarsplaneringens logistiksektorer,

upprätta processer för utbyte av information om sådan utveckling av försvarsindustrin inom varje bilageparts territorium som kan påverka det ömsesidiga beroendet och försörjningsberedskapen,

upprätta processer för informationsutbyte när det gäller utveckling av nätverket av försvarsindustriella leveranskedjor och kritiska underleverantörer,

upprätta processer för informationsutbyte med nationella försvarsindustriföreningar (NDIA).

Om det bedöms nödvändigt, ska det göras arrangemang som gör det möjligt att skydda och utbyta säkerhetsklassificerad information för samarbete enligt denna bilaga inom ramen för det allmänna säkerhetsavtalet (GSA).

3.3 Om någon av bilageparterna begär försvarsmateriel eller materiel och tjänster för försvarsändamål, särskilt vid kriser och i krigstid, ska bilageparterna omedelbart och i en anda av samarbete samråda med varandra på lämplig nivå för att

göra det möjligt för den begärande parten att få företräde vid beställning eller allokering av försvarsindustrins försvarsmateriel, materiel och tjänster, genom ändringar i den stödjande partens avtal och arrangemang,

göra det möjligt för den begärande parten att få företräde om försvarsindustrin måste omarbeta befintligt försvarsmateriel, materiel eller tjänster, genom att göra ändringar i den stödjande partens avtal och arrangemang,

3.2 In order to share and update Information, each Annex Participant shall:

Establish processes for Information exchange to support interdependence and enhance Security of Supply. This may include Information exchange about relevant logistics defence planning;

Establish processes for Information exchange regarding Defence Industry development in each Annex Participants' territory that might affect interdependence and influence the Security of Supply;

Establish processes for Information exchange about the development of the Defence Industry's supply chain network and critical sub-suppliers;

Establish processes for Information exchange with National Defence Industry Associations (NDIAs);

As deemed necessary make arrangements to facilitate the protection and exchange of Classified Information, for the purpose of cooperation under this Annex, subject to the provisions of the GSA.

3.3 In the event of an Annex Participant requesting Materiel, material and Services for Defence Purposes especially in times of Crisis or war, the Annex Participants involved shall immediately consult, at the appropriate level, in a spirit of cooperation in order to:

Enable the requesting Annex Participant to receive priority in ordering or reallocation of the Materiel, material and Services from Defence Industry by amending the supporting Annex participant's contracts and arrangements;

Enable the requesting Annex Participant to receive priority if existing Materiel, material and Services need to be modified by Defence Industry by amending the supporting Annex participant's contracts and arrangements;

underlätta leveransen av försvarsmateriel, materiel och tjänster från tredje part; detta ska ske i rätt tid i enlighet med tillämpliga arrangemang mellan bilageparterna, med beaktande av deras internationella förpliktelser,

Facilitate the delivery of the required Materiel, material and Services from Third Parties. This shall be done in a timely manner in accordance with any applicable arrangements, between the Annex Participants and with due regard to their international commitments;

den begärande bilageparten ska kunna ta emot försvarsmateriel, materiel och tjänster direkt från den stödjande bilageparten, med beaktande av parternas egna behov och internationella åtaganden.

Enable the requesting Annex Participant to immediately receive Materiel, material and Services directly from the supporting Annex Participant, with due regard to that Participant's own needs and international commitments.

3.4 Varje part ska ge förslag på hur försörjningstryggheten kan skötas effektivt i fredstid, vid kriser och i krigstid och samarbeta kring utvecklandet av sådana förslag.

3.4 Each Annex Participant shall suggest solutions for efficient Security of Supply in times of peace, Crisis or war, and cooperate on the development of such suggestions.

ARTIKEL 4

AVTALSFÖRVALTNING OCH RAPPORTERING

ARTICLE 4

MANAGEMENT AND REPORTING

4.1 Varje bilagepart ska utse en kontaktpunkt. Bilageparternas kontaktpersoner ska

4.1 Each Annex Participant shall appoint a Point of Contact (PoC). The Annex Participants' PoCs shall:

fungera som nationella centrum för informationsutbyte mellan bilageparterna och för framställningar om bistånd enligt denna bilaga,

Act as a national focal point for Information exchange between the Annex Participants and requests for assistance under this Annex;

på basis av ett roterande ordförandeskap fungera som ordförande för kontaktpunktsmöten,

Act as chairman on a yearly rotating basis for the PoC meetings;

regelbundet, minst en gång om året, informera och konsultera varandra om bilageparternas försörjningsberedskap i enlighet med denna bilaga,

Regularly, at least annually, inform and consult each other on Annex Participant's Security of Supply pursuant to this Annex;

genom ordföranden lämna in en årsrapport om försörjningsberedskapsverksamheten enligt denna bilaga och utvecklingen av den till den nordiska konsultationsgruppen (Nordic Consultation Group, NCG).

Submit through the chairman an annual report to the NCG on the activities and development of Security of Supply under this Annex.

4.2 Bilageparterna ska ange relevanta myndigheter och deras kontaktuppgifter i punkt

4.2 Annex Participants shall state and maintain the relevant authorities and their basic contact information in the IA A of this Annex: "National authorities responsible for Point of Contact for Security of Supply".

A i de upphandlingskontraktsarrangemang som avses i denna bilaga: ”De nationella myndigheter som ansvarar för kontaktpunkten för försörjningsberedskapen".

ARTIKEL 5

KOSTNADER OCH ANSVAR

5.1 En part som begär försvarsmateriel, materiel och tjänster ska stå för alla kostnader i samband med begäran till den stödjande parten utifrån ett avtal som görs upp från fall till fall. I regel ersätts den stödjande parten för kostnaderna.

5.2 Ansvarsfrågorna avtalas från fall till fall.

5.3 De närmare villkoren för det stöd som en part lämnar till den part som begär bistånd ska fastställas från fall till fall.

ARTICLE 5

COST AND LIABILITY

The Annex Participant requesting Materiel, material or Services shall cover all costs related to the request to the supporting Annex Participant, subject to a case by case agreement. As a main rule, the supporting Participant shall be compensated on a reimbursement basis.

5.2 Liability issues shall be agreed on a case by case basis.

5.3 Detailed terms and conditions of the support from one Annex Participant as requested by another Annex Participant shall be agreed upon on a case by case basis.

ARTIKEL 6

GENOMFÖRANDEARRANGEMANG

6.1 De åtaganden och andra frågor som anges i denna bilaga kan preciseras i de genomförandearrangemang som anges i denna bilaga. Genomförandearrangemangen får ingås av bilageparternas överenskomna företrädare. Arrangemangsbestämmelserna ska vara förenliga med samarbetsavtalet och denna bilaga. I fall av motstridigheter mellan denna bilaga och ett genomförandeavtal, ska denna bilaga följas.

6.2 Genomförandearrangemang ska upprättas för åtminstone följande tillämpningsområden:

De nationella myndigheterna som ansvarar för kontaktpunkten för försörjningsberedskapen.

Utbyte av information med försvarsindustrin och försvarsindustriföreningar.

ARTICLE 6

IMPLEMENTING ARRANGEMENTS

6.1 Undertakings and other subject matters of this Annex may be specified in the IAs pursuant to this Annex. IAs may be concluded by appropriate representatives of the Annex Participants concerned. The provisions of any IA shall be consistent with the Cooperation Agreement and with this Annex. In the event of conflict between this Annex and any IA, this Annex shall govern.

6.2 IAs shall, as a minimum, be developed for the following areas:

National authorities responsible for Point of Contact for Security of Supply.

Information sharing with the Defence Industry and NDIA.

Begäran om försvarsmateriel, materiel eller tjänster (mall/blankett).

Mall för ersättning/gottgörelse.

Försörjningsberedskap för ammunition.

Template for request of Materiel, material or Services (template/form).

A model for reimbursement/compensation. SoS for Ammunition.

ARTIKEL 7

SLUTBESTÄMMELSER

7.1 När denna bilaga träder i kraft ersätter den bestämmelserna i artikel 2 (Försörjningsberedskap) i det avtal som undertecknades den 9 juni 2001 och dess bilaga 1 till NAMMO AS, som fortfarande är i kraft mellan bilageparterna i enlighet med artikel 11.5 i samarbetsavtalet och som därmed upphör att gälla.

ARTICLE 7

FINAL PROVISIONS

7.1 From the date of its entry into force, this Annex shall replace the provisions of Section 2 (Security of Supply) of the Agreement signed on 9 June 2001 and the Annex 1 thereto relating to NAMMO AS, still in force between the Annex Participants according to Article 11.5 of the Cooperation Agreement, and is hereby terminated.

UNDERSKRIFTER

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade av sina regeringar, undertecknat detta bilageavtal.

Visby den 9 april 2019 i ett original på engelska.

För Republiken Finlands regering

För Konungariket Norges regering

För Konungariket Sveriges regering

SIGNATURES

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized by their respective Governments, have signed the present Annex.

Done in Visby this 9th day of April 2019 in a single original in the English language.

For the Government of the Republic of Finland

For the Government of the Kingdom of Norway

For the Government of the Kingdom of Sweden

Bilaga
Parallelltext

Lag

om ändring av 1 och 3 § i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige avseende stöd till industrisamarbete på försvarsmaterielområdet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige avseende stöd till industrisamarbete på försvarsmaterielområdet (384/2002) 1 och 3 §, sådana de lyder i lag 141/2017, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	1 §
Av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Åbo den 9 juni 2001 mellan Kungariket Danmark, Republiken Finland, Kungariket Norge och Kungariket Sverige ingångna avtalet avseende stöd till industrisamarbete på försvarsmaterielområdet gäller artikel 2 som lag sådan Finland har förbundit sig till den.	Av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Åbo den 9 juni 2001 mellan Kungariket Danmark, Republiken Finland, Kungariket Norge och Kungariket Sverige ingångna avtalet avseende stöd till industrisamarbete på försvarsmaterielområdet gäller artikel 2 i förhållande till Danmark som lag sådan Finland har förbundit sig till den.
3 §	3 §
Om sättande i kraft av de övriga bestämmelserna i avtalet och om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av statsrådet.	Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.